

No: 629 – Mahreç İşareti

DAZKIRI HALISI

Tescil Ettiren
DAZKIRI BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 02.10.2019 tarihinden itibaren korunmak üzere 16.12.2020 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 629
Tescil Tarihi	: 16.12.2020
Başvuru No	: C2019/141
Başvuru Tarihi	: 02.10.2019
Coğrafi İşaretin Adı	: Dazkırı Halısı
Ürün / Ürün Grubu	: Halı / Halılar ve kilimler
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Dazkırı Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Kurtuluş Mah. Hükümet Cad. No:8 Dazkırı AFYONKARAHİSAR
Coğrafi Sınırı	: Afyonkarahisar ili Dazkırı ilçesi
Kullanım Biçimi	: Dazkırı Halısı ibareli aşağıda verilen logo ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Dazkırı Halısı ibareli logo ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Dazkırı Halısı 150- 200 senelik geçmişi bulunan el dokuması üründür. Afyonkarahisar'ın Dazkırı ilçesindeki halılar kaba kalite halılar sınıfına girip genelde 35x40, 30x40 kalitelerindedir. Dazkırı Halısı genelde köşe göbekli halılardır. Halının ebatlarına ve ipin kalınlığına göre tek atkı veya çift atkı kullanılır. Halının hav yüksekliği 4-5 cm'dir. Motiflerinde güçlü bir sadelik görülür.

Dazkırı Halısında kırmızı, beyaz, turuncu, lacivert ve camgöbeği renkleri kullanılır. Zeminde kiremit kırmızısı, beyaz, lacivert; bordürde kiremit kırmızısı, siyah, beyaz, açık yeşil; sedeflerde ise ceviz yeşili, beyaz, lacivert, açık mavi tonları kullanılır. Kilim kısmında ipliklerin rengi kırmızı, mavi, ceviz yeşilidir. Halıda bazen sedeflerin rengi ile zeminin rengi aynı tutulur.

Halılarda kimyasal boya kullanılmaz. Lacivert dışındaki diğer bütün renkler doğadaki bitkilerin kökü, yaprağı ve çiçeklerinden elde edilir.

Üretimi ustalık becerisi gerektiren Dazkırı Halısının, coğrafi sınır ile arasında ün bağı bulunur.

Üretim Metodu:

Dazkırı Halısı yün ipten dokunur. Dokumada kullanılan yünler, yörede beslenen koyunlardan elde edilir.

Motiflerine göre Kalemli Halı, Kuşlu Halı ve Çarklı Halı çeşitleri bulunur.

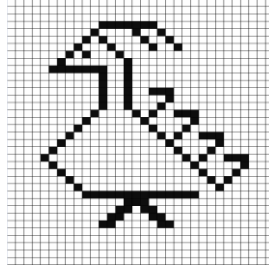
Kalemli Halı: Zeminde mihraplar içerisinde yedi veya sekizerlik düzineler hâlinde kalem şeklinde motifler bulunur. Gruplaşmış kalem şekilleri büyük bir mihrabın içerisindeki bordür ve sedeflerde rapor motifler şeklindedir.

Kuşlu Halı: Zeminin her tarafında bordür olmaksızın rapor hâlinde kuş motifleri hâkimdir.

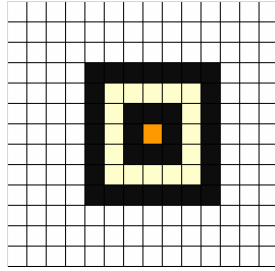
Çarklı Halı: Halının tam ortasında çarka benzer motif kullanılır. Bu çarkın içerisinde ise haç şeklindeki kancalı motifler bulunur. Çark motifinin kontörünü çiçek motifleri süsler. Çarklı Halı motif, madalyonlu halıyı da andırır. Ayrıca halının dört köşesinde ibrik motifleri vardır. Zemindeki motifler net ve sadedir. Halı zeminini baklava dilimi şeklinde mihrap çevreler. Mihrabın kenarları merdiven şeklinde olup halıcılıkta "suyolu" motifi olarak bilinir. Bordürde; genelde çiçek motifleri hâkimdir ve tekrar eden desenler kullanılır. Sadece çiçekler üzerinde renk değişikliği yapılabilir, aynı motifin rengi değiştirilerek farklı bir motif gibi gösterilir. Halıda az da olsa çiçek motifi gibi kilim motifleri de zaman zaman kullanılabilir.

Dazkırı Halısında kullanılan motiflerin özellikleri:

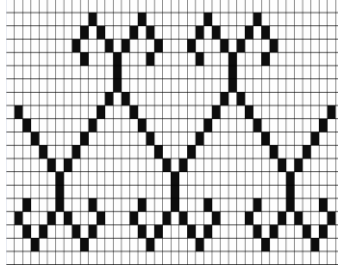
Kuş Motifi: Kuş; mutluluk, keyif ve sevginin sembolüdür. Baykuş ve karakarga gibi kuşlar, kötü şans; kumru, güvercin ve bülbüller de iyi şans simgeler.

Göz Motifi: Göz motifleri, insanların kem bakışlarına karşı korunmak amacıyla kullanılır.

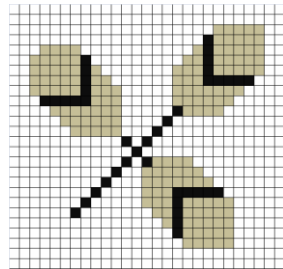
Su Yolu Motifi: En iyi arınma sembolü olan su; yeniden doğuşu, bedensel ve ruhsal yenilenmeyi, yaşamın sürekliliğini, bereketi, soyluluğu, bilgeliği, saflığı ve erdemliliği simgelemek için kullanılır.

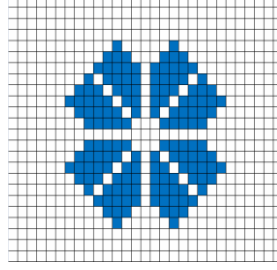
Çingilli Motifi: Çingirak ve süs takılarak özellikle çobanların kullandığı kirmanı sembolize eder.

Yaprak Motifi: Düşen yaprak ölümü, filizlenen yaprak da doğumu, sonsuzluğu ifade etmek üzere kullanılır.

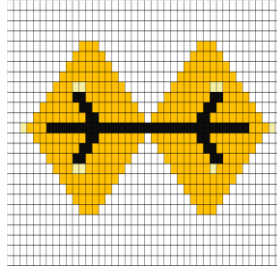
Çiçek Motifi: Halılarda ender rastlanan bir motiftir, genelde kilim bordürlerinde kullanılır ve cenneti sembolize eder.

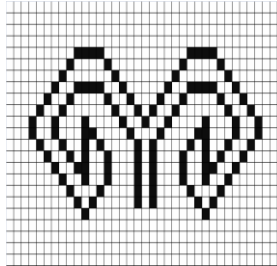
Eli Belinde Motifi: Anadolu'da sıkça kullanılır ve dişiliğin simgesidir.

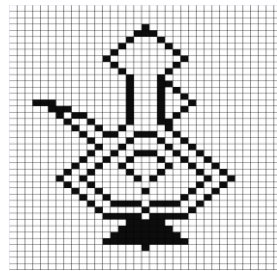
Saç Bağı Motifi: Evlenmeye olan isteği temsil eder.

Koç Boynuzu Motifi: Erkeklik, güç, kahramanlık ve bereket sembolü olarak kullanılır.

İbrik Motifi: Su ve temizliğin simgesi olarak kullanılır.

Dazkırı Halısının Üretiminde Kullanılan Araç ve Gereçler:

Tezgâh: Taşınması, kurulması kolay ve pratik dikey çözümlü dokuma tezgâhıdır. Tezgâhlar önceden ahşap malzemeden yapılmaktaydı ancak sonraki dönemlerde metalden yapılmış tezgâhlar kullanılmaya başlanmıştır.

Tezgâh yatay ve dikey hatların çevrelediği dikdörtgen bir şekle sahiptir. Yan kısımlarda “dikeç” üst ve alttaki yatay kısımlarda ise “mazi” bulunur.

Kırklık: Koyunların yününün kesilmesine yarayan araçtır.

Çıkrik: Çözü, atkı ve dokuma iplerinin eğrilmesi işleminde kullanılır.

Kirkit: Dokumalarda bir sıra boyunca ilmek atılıp üzerine atkı atılıp sıkıştırma işlemi için kullanılır.

Tarak: Dokumalarda bir sıra boyunca düğüm atılıp üzerine atkı atılıp sıkıştırma işlemi yapıldıktan sonra düğüm uçlarının taranması için kullanılır.

Makas: Dokuma boyunca düğümler atıldıktan sonra sıkıştırma işlemi sonrasında tarama işlemi yapılarak düğüm uçlarının kesilmesinde kullanılan araçtır.

Dokuma Bıçağı: Dokuma yapılırken düğüm atıldıktan sonra düğüm uçlarını kesmeye yarayan araçtır.

Burgu Demiri: Dokumada kullanılan tezgâhların yan leventlerinde yer alıp çözümlerin gerdirilerek dokunmasını sağlayan araçtır.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Üretimi ustalık becerisi gerektiren Dazkırı Halısının, coğrafi sınır ile arasında ün bağı bulunur. Bu sebeple üretimin tüm aşamaları, belirtilen coğrafi sınırdaki gerçekleşmelidir.

Denetleme:

Denetimler Dazkırı Belediyesinin koordinasyonunda ve Dazkırı Belediyesi ile Dazkırı Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünden ürün hakkında bilgi sahibi en az birer kişinin katılımı ile oluşan denetim mercii tarafından düzenli olarak yılda bir kez, ayrıca ihtiyaç duyulması veya şikâyet hallerinde her zaman yapılır.

Denetim mercii tarafından üretim yöntemi, motiflerin dokunması ile coğrafi işaretin kullanım biçimi denetlenecektir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.